

**Bank Spółdzielczy
w Pułtusku**

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Pułtusku
według stanu na 31 grudnia 2019 roku**

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Pułtusk

Bank Spółdzielczy w Pułtusk z siedzibą: 06-100 Pułtusk, ul. Kościuszki 1, zwany dalej „Bankiem”, wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000110091.

Bank Spółdzielczy jest zrzeszony z SGB – BANKIEM S.A.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności bankom-uczestnikom systemu.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

II. Cele i strategię zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 4%;
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 35%;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności: weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 60% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;

- 6) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiającym podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w obsłudze których posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 300% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Ryzyko EKZH

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym niż 3% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 85% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza poziomów:
 - a) 40% w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw wg Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
 - b) 50% w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw wg Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
 - a) 80% w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,

- b) 75% w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej,
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do rolników i osób prywatnych, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych i rolniczych oraz stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 25 lat,
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
 - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
 - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 10% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek.

Ryzyko DEK

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 3% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 5% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 5 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom, w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza:
 - a) 50% w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw wg Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
 - b) 65% w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw wg Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;

- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Ryzyko operacyjne w Banku rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych; definicja ta obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie uwzględnia ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego.

Ryzyko operacyjne obejmuje swoim zasięgiem:

- 1) ryzyko technologiczne i techniczne – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych,
- 2) ryzyko outsourcingu – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątku lub pracowników,
- 3) ryzyka nadużyć i defraudacji – ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie,
- 4) ryzyko prania pieniędzy – ryzyko poniesienia strat, w wyniku zamieszania w proceder prania pieniędzy prowadzonego przez Klientów Banku, jego pośredników lub pracowników,
- 5) ryzyko bezpieczeństwa – ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony jego zasobów i informacji,
- 6) ryzyko utrzymania ciągłości działania – ryzyko braku możliwości prowadzenia przez Bank działalności lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych związanych z klęskami żywiołowymi,
- 7) ryzyko prawne – ryzyko poniesienia strat w skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich stabilności oraz zgodności z przepisami prawa,
- 8) ryzyko produktu – ryzyko związane ze sprzedażą produktów i ewentualnymi skargami ze strony Klientów Banku,
- 9) ryzyko modeli – potencjalna strata jaką może ponieść Bank w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu modeli.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje:

- 1) wszystkie obszary działalności Banku, w tym również zlecanie czynności na zewnątrz;
- 2) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego z wykorzystaniem narzędzia samooceny ryzyka operacyjnego w realizowanych procesach,
- 3) monitorowanie i kontrolowanie poziomu ryzyka operacyjnego poprzez system raportowania zdarzeń i strat operacyjnych, monitorowanie stopnia realizacji KRI, w tym wartości progowych w zakresie strat dotyczących rodzajów zdarzeń ryzyka operacyjnego, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 4) akceptowanie poziomu ryzyka bądź w uzasadnionych przypadkach podejmowanie działań ograniczających ryzyko.

W systemie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą wszyscy pracownicy Banku, ponieważ dotyczy on wszystkich komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym utrzymywanie poziomu tego ryzyka w granicach wyznaczonej tolerancji/apetytu.

Odpowiedzialność za obszar zarządzania ryzykiem operacyjnym przypisana jest Prezesowi Zarządu.

Bank gromadzi informacje o wszystkich stratach niezależnie od wartości.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
- 2) realizowanie strategii finansowania;
- 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 5) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
- 6) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
- 7) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;

- 8) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
- 9) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- 10) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- 11) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności (w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności).

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 85% pasywów ogółem;
- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
- 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
- 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
- 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 30% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 20% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 1,5% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne dotyczące ryzyka kapitałowego zostały określone w obowiązującej w Banku strategii dotyczącej zarządzania i planowania kapitałowego.

Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych;
 - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach pierwszego poziomu funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- a) Zespół finansowo- księgowy i sprawozdawczości,
- b) Oddziały/stanowisko obsługi kredytów,
- c) Oddziały/stanowisko obsługi rachunków,
- d) Zespół kredytów,
- e) Zespół rachunków bankowych,
- f) Zespół ds. kadr i administracji,

- g) Zespół kasowo - skarbcowy,
- h) Punkty kasowe,
- i) Oddziały/stanowisko kasowe.

W ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- a) Zespół zarządzania ryzykami, analiz ekonomicznych i obsługi informatycznej,
- b) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
- c) Stanowisko ds. monitoringu, restrukturyzacji i windykacji.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójne ze strategią zarządzania Bankiem, systemem zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków, przy czym nadzór nad drugim poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny,
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych,
- b) dla portfela kredytowego:
 - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
 - ocenę udziału kredytów restrukturyzowanych w portfelu kredytowym,
 - ocenę wskaźnika Texas, w przypadku w którym wskaźnik kredytów zagrożonych (NPL) jest nie mniejszy niż 5%,
 - ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
 - monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
 - analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,

- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kredytowych

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

Tabela 1. Limit kredytów zagrożonych

Limit	4,00%
Wartość ostrzegawcza	6,00%
Wartość krytyczna	10,00%

Tabela 2. Limit orezerwowania

Limit	35,00%
Wartość ostrzegawcza	33,00%
Wartość krytyczna	30,00%

Tabela 3. Limit odstępstw

Limit	5,00%
-------	-------

Tabela 4. Limity produktowe

Rodzaj portfela kredytowego	Limit
Kredyt obrotowy dla rolników Dobry Plon	3,00%
Kredyt obrotowy dla rolników komercyjnych	5,00%
Kredyt obrotowy Unijny SGB	1,00%
Kredyt URSUS	X
Kredyt PROW	2,00%
Kredyt obrotowy preferencyjny dla rolników	2,00%
Kredyt obrotowy pozostałe podmioty niefinansowe	10,00%
Pozostałe kredyty inwestycyjne komercyjne	25,00%
Kredyt inwestycyjny preferencyjny	10,00%
Kredyt na nieruchomości pozostałe komercyjne	20,00%
Kredyt na nieruchomości pozostałe preferencyjne	25,00%
Kredyt w rachunku bieżącym dla rolników	15,00%
Kredyt w rachunku bieżącym rolnicy AGROKREDYT	2,00%
Kredyt w rachunku bieżącym dla pozostałych podmiotów niefinansowych	15,00%
Kredyt mieszkaniowy	10,00%
Kredyt konsumpcyjny zabezpieczony hipotecznie	1,00%
Pożyczki hipoteczne	3,00%
Konsumencki kredyt gotówkowy	4,00%
Konsumencki kredyt odnawialny w ror	1,00%

Kredyt restrukturyzowany i uroda	2,00%
Kredyt obrotowy dla samorządu	3,00%
Kredyt inwestycyjny dla samorządu	2,00%

W obszarze ryzyka koncentracji Bank stosuje następujące limity:

Tabela 5. Koncentracje podmiotowe

Uznany kapitał	21 945 136,00
Limit łącznej kwoty dużych ekspozycji	250,00%
Limit łącznej kwoty istotnych ekspozycji	450,00%

Tabela 6. Limit koncentracji branżowych

Nazwa branży	Limit
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	450,00%
gastronomia	x
przetwórstwo przemysłowe	60,00%
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz,	x
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz (...);	x
budownictwo	55,00%
handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	100,00%
transport, gospodarka magazynowa	x
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	x
gastronomicznymi	x
informacja i komunikacja	x
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	x
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	x
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15,00%
działalność w zakresie usług administrowania	x
administracja publiczna i obrona narodowa	20,00%
edukacja	x
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20,00%
pozostała działalność usługowa	2,00%

Tabela 7. Limit koncentracji geograficznych

Nazwa powiatu	Limit
ciechanowski	100,00%
makowski	120,00%
mławski	55,00%
płoński	x
przasnyski	x
pułtowski	400,00%
warszawski	40,00%
wyszkowski	x
miński	x
żuromiński	115,00%
sierpecki	x

żyrardowski	x
piaseczyński	20,00%
pozostałe powiaty	20,00%

Tabela 8. Limit koncentracji zabezpieczeń

Rodzaj zabezpieczenia	Limit
hipoteka mieszkalna	80,00%
hipoteka pozostała	130,00%
hipoteka rolna	450,00%
zastaw	x
blokada środków	x
ubezpieczenie na życie	40,00%
pełnomocnictwo	2,00%
przelew/cesja wierzytelności	x
poręczenie	25,00%
gwarancja BGK	X
weksel	130,00%

W obszarze ryzyka EKZH Bank stosuje następujące limity:

Tabela 9. Ustalony apetyt na ryzyko EKZH

<i>według wartości: kapitał + pozabilans</i>	
udział EKZH w portfelu kredytowym	85,00%
udział EKZH zagrożone w portfelu EKZH	3,00%
<i>według wartości: bilansowej brutto</i>	
udział EKZH w kredytach	85,00%
udział EKZH zagrożone w kredytach EKZH (wskaźnik EKZH zagrożonych)	3,00%

Tabela 10. Pozostałe limity na ryzyko EKZH

Rodzaj kredytu EKZH	Limit
Celem kredytu nie jest nieruchomości	25,00%
Zabezpieczeniem jest nieruchomości komercyjna	20,00%
Okres trwania umowy jest dłuższy niż 10 lat	80,00%
Kredytobiorca jest podmiotem z branży budowlanej lub branży obsługującej rynek nieruchomości	9,00%

W obszarze ryzyka DEK Bank stosuje następujące limity:

Tabela 11. Ustalony apetyt na ryzyko DEK

<i>według wartości: kapitał + pozabilans</i>	
udział DEK w portfelu kredytowym	5,00%
udział DEK zagrożone w portfelu DEK	2,00%
<i>według wartości: bilansowej brutto</i>	
udział DEK w kredytach	5,00%
udział DEK zagrożone w kredytach DEK (wskaźnik DEK zagrożonych)	2,00%

Tabela 12. Pozostałe limity na ryzyko DEK

Rodzaj kredytu DEK	Limit
Kredyty gotówkowe	110,00%
Konsumencki kredyt odnawialny w ror	8,00%

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- transferowanie ryzyka,
- stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje wskaźniki KRI:

Tabela 13. Wskaźniki KRI

Lp.	Nazwa i spis krytycznego wskaźnika KRI	Oczekiwany poziom	Wskaźnik tolerancji
Zasoby ludzkie			
1	Liczba nadgodzin w kwartale/średnie zatrudnienie w danym kwartale	30 h	30 h - 47 h
2	Liczba niezrealizowanych urlopów/liczbę urlopów - roczna	1456-ogólna liczba dni urlopu pracowników	30%
3	Nieobecność kluczowych pracowników	100%	14 dni
Systemy i procesy			
4	Przerwy w dopływie energii elektrycznej oraz nieprawidłowe działanie urządzeń podtrzymujące zasilanie – wartość godzinowa w kwartale	0	0 h – 12 h
5	Kwota nadwyżek kasowych ponad saldo w kasie w kwartale	0	0
6	Niedobory kasowe	0	0

7	Błędy realizacji przelewów klientów realizowanych w Banku – stosunek liczby błędów realizacji przelewów w Banku/do wszystkich realizowanych przez klientów w kwartale	0	5
8	Awarie systemu bankowego w kwartale	0	0
Bankowość elektroniczna			
9	Dostępność bankowości elektronicznej- stosunek niedostępności bankowości elektronicznej do czasu jej dostępności skali kwartału	100%	3%
10	Dostępność bankomatów – ilość bankomatów niedostępnych/w ogólnej liczbie wszystkich bankomatów dostępnych w Banku w skali kwartału.	24h*90 dni=2160h x 9 bankomatów = 19440 100%	3%
11	Ilość skarg i reklamacji (kwartał)	0	0 - 5
12	Liczba poświadczeń (login i/lub hasło) zmienionych klientom w związku z incydentami naruszenia bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego (kwartał)	0	0
Incydenty bezpieczeństwa			
13	Zagrożenia ze strony złośliwego oprogramowania –dotyczy wszystkich aplikacji, programów, skryptów mających szkodliwe, przestępcze lub szkodliwe działanie – wartość liczbową w kwartale.	0	0

Tabela 14. Globalne limity strat netto

Lp.	Klasa zdarzeń	Limit(% podstawowego wskaźnika BIA)
1	Oszustwa wewnętrzne	0,00%
2	Oszustwa zewnętrzne	0,00%
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	2,00%
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,50%
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,50%
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	3,00%
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1,00%

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- płynności bieżącej,
- płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:

- ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
- zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
- analizę wskaźników płynnościowych,
- ocenę poziomu aktywów płynnych,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

- 1) nadzorcze miary płynności;
- 2) limit wskaźnika LCR wynoszący 100%;
- 3) limit wskaźnika NSFR wynoszący 111%;
- 4) limity luki niedopasowania:

Tabela 15. Limity luki niedopasowania

do 1 m-ca	do 3 m-cy	do 6 m-cy	do 12 m- cy	powyżej 1 roku	powyżej 2 lat	powyżej 5 lat	powyżej 10 lat	powyżej 20 lat
Min 1,0	Min 0,9	Min 0,9	Min 0,8	Max 1,2	Max 1,2	Max 1,1	Max 1,1	Max 1,0

5) limity:

Tabela 16. Limity wewnętrzne

Limit	
udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	max. 15,00%
udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	max. 20,00%
udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	min. 105,00%
aktywa nieobciążone powiększone o zobowiązania pozabilansowe otrzymane / pasywa niestabilne	min. 100,00%
pasywa stabilne + fundusze własne / kredyty + majątek trwały	min. 100,00%

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
 - Lukę stopy procentowej,

- ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

Tabela 17. Limity ograniczające poziom ryzyka stopy procentowej (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.)

1	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	35,00%
2	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	20,00%
3	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego	15,00%

Tabela 18. Dodatkowe limity niewymagane (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 200 p.b., w odniesieniu do funduszy własnych)

1	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	20,00%
2	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie	10,00%
3	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku(zmiana+/-200pb.)	2,00%
4	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku(testy od I do VI)	2,00%

5) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W obszarze ryzyka kapitałowego Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

Tabela 19. Maksymalne poziomy poszczególnych, istotnych rodzajów ryzyka bankowego, wyrażone wielkością alokowanych funduszy własnych - limity alokacji kapitału

		% funduszy własnych
1	na ryzyko kredytowe	48,00%
a)	kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	45,00%
b)	dodatkowy wymóg kapitałowy	3,00%
przy czym dopuszczalne jest przekroczenie limitu dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, jeżeli nie jest przekroczony łączny limit na ryzyko kredytowe		
2	na ryzyko operacyjne	10,00%
a)	kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	10,00%
b)	dodatkowy wymóg kapitałowy	0,00%
przy czym dopuszczalne jest przekroczenie limitu dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne, jeżeli nie jest przekroczony łączny limit na ryzyko operacyjne		
3	na ryzyko koncentracji	0,00%
4	na ryzyko płynności	0,00%
5	na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym	4,00%
6	na ryzyko kapitałowe	2,00%

W limitach alokacji kapitału, Bank nie wymienia limitu na ryzyko braku zgodności, pomimo uznania tego ryzyka za istotne, ze względu na fakt, że ryzyko braku zgodności jest pokryte przede wszystkim regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

6) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

Tabela 20. Profil ryzyka Banku

Rodzaj ryzyka		Wartość % w stosunku do kapitału wewnętrznego
1	ryzyko kredytowe	40,53%
2	ryzyko operacyjne	6,11%
3	ryzyko koncentracji	0,00%
4	ryzyko stopy procentowej w portfelu kredytowym	3,95%
5	ryzyko płynności	0,00%
6	ryzyko kapitałowe	0,00%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej nie zajmowali stanowisk dyrektorskich w organach innych podmiotów.

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady nadzorczej w Banku, strategia różnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Rada Nadzorcza Banku powoływała Członków Zarządu zgodnie z przepisami prawa. Członkowie Zarządu podlegali ocenie kwalifikacji uwzględniającej doświadczenie, reputację oraz kwalifikacje zgodnie z następującymi procedurami wewnętrznymi:

- 1) „Polityka oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu oraz Zarządu w Banku Spółdzielczym w Pułtusk”,
- 2) „Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Pułtusk”.

Zebranie Przedstawicieli powoływało Członków Rady Nadzorczej zgodnie z przepisami prawa. Członkowie Rady Nadzorczej podlegali ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kwalifikacje, doświadczenie i reputację zgodnie z następującymi procedurami wewnętrznymi:

- 1) „Polityka oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Pułtusk”,
- 2) „Regulamin działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Pułtusk”.

Zebranie Przedstawicieli dokonało pozytywnej oceny wszystkich Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku na dzień 31.12.2019 roku funkcjonował Komitet Audytu.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Szczegółowe informacje dotyczące zakresu i częstotliwości sporządzanych raportów zostały szczegółowo opisane w Systemie Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Puławach.

Miesięcznie Zarząd otrzymuje skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku.

W cyklach miesięcznych Zarząd otrzymuje analizę ryzyka kredytowego, ryzyka płynności, stopy procentowej w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą ww. analizy,

W cyklach kwartalnych zarząd otrzymuje następujące analizy:

- w zakresie poziomu ryzyka kredytowego, ryzyka koncentracji, ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, adekwatności kapitałowej oraz ryzyka kapitałowego,
- w zakresie ryzyka operacyjnego i rekomendacji D
- w zakresie ryzyka braku zgodności

w terminie do 30 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza,

Raz w roku – weryfikacja przyjętych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową, w tym limitów, testów warunków skrajnych, planów awaryjnych w terminie do końca I kwartału roku następującego po roku, którego dotyczą analizy. Co do zasady raporty dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Tabela 21. Budowa funduszy własnych

Wyszczególnienie		Wartość (zł)
Kapitał podstawowy Tier I		21 945 135,59
1	Fundusz udziałowy	1 316 100,00
2	Kapitał rezerwowy	20 520 000,00
3	Skumulowane inne całkowite dochody	128 581,01
Kapitał dodatkowy Tier I		0,00
Kapitał własny Tier II		0,00
Razem Fundusze własne		21 945 135,59

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - a) wpłacony fundusz udziałowy,
Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28.06.2013 roku.
 - b) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
 - c) kapitał rezerwowy.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II

Bank na dzień 31.12.2019 roku nie posiadał instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku);
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 64%.

Na datę sporządzenia informacji relacja ta wynosiła 50,6%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych. (wymóg nakładany przez KNF w drodze indywidualnej decyzji na podstawie art. 138 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo bankowe)

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Tabela 22. Kategorie ekspozycji kredytowych.

Kategoria	Wartość aktywów ważonych ryzykiem w tys. zł	Wymóg kapitałowy w tys. zł
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	1 665	133
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	616	49
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	30	3
ekspozycje wobec instytucji	0	0
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	27 196	2 176
ekspozycje detaliczne	6 256	500
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	67 078	5 366
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	817	65
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	2 660	213
inne pozycje	2 548	204
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		8 709

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego

Tabela 23. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego.

Ryzyko	Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł
kredytowe	8 709
operacyjne	1 342
RAZEM	10 051

V. Ryzyko kredytowe
1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności wymagalne, które nie zostały spłacone w terminie spłaty, ustalonym w umowie kredytowej (dotyczy rat lub całej należności) lub na skutek wypowiedzenia umowy w całości lub w części przez Bank.

Należności zagrożone (z rozpoznaną utratą wartości) to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank nie tworzy rezerwy na ryzyko ogólne.

2. Klasy ekspozycji kredytowych, w tym klasy istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

Tabela 24. Klasy ekspozycji kredytowych.

Kategoria ekspozycji	Wartość ekspozycji tys. zł	Czy kategoria jest istotna?
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 078	NIE
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	33 182	NIE
ekspozycje detaliczne	9 559	NIE
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	86 616	TAK
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	790	TAK

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne kategorie ekspozycji.

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące regiony geograficzne:

Tabela 25. Podział ekspozycji kredytowych na regiony geograficzne.

Nazwa regionu	Wartość kredytów (WBB w tys. zł)
ciechanowski	15 358
makowski	18 592
mławski	7 125
płoński	186
przasnyski	1 320
pułtusi	53 486
warszawski	7 216
wyszkowski	781
miński	65
żuromiński	18 054
sierpecki	261
żyrardowski	70
pozostałe powiaty	3 421

przy czym dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na regiony przedstawia się następująco:

Nazwa regionu	Wartość kredytów (WBB w tys. zł)
pułtusi	53 486

Istotny region geograficzny stanowi region stanowiący przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

Tabela 26. Podział ekspozycji kredytowych na branże.

Nazwa branży	Wartość kredytów (WBB w tys. zł)
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	73 224
gastronomia	2 816
przetwórstwo przemysłowe	5 901
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz (...)	621
budownictwo	6 225
handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	12 520
transport, gospodarka magazynowa	80
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 256
działalność w zakresie usług administrowania	37
administracja publiczna i obrona narodowa	3 078
edukacja	3 148
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 824
pozostała działalność usługowa	75

przy czym dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na branże przedstawia się następująco:

Nazwa branży	Wartość kredytów (WBB w tys. zł)
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	73 224

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

Tabela 27. Podział ekspozycji kredytowych wg terminów zapadalności.

Termin zapadalności	Wartość kredytów (wartość nominalna w tys. zł)
do 1 miesiąca	4 014
1 – 3 miesięcy	3 576
3 – 6 miesięcy	6 438
6 – 12 miesięcy	9 881
1 rok – 2 lat	14 911
2 lata – 5 lat	31 136
5 lat – 10 lat	30 316
10 lat – 20 lat	12 037
powyżej 20 lat	414
bez określonego terminu	16 329

przy czym dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na terminy zapadalności przedstawia się następująco:

Termin zapadalności	Wartość kredytów (wartość nominalna w tys. zł)
2 lata – 5 lat	31 136
5 lat – 10 lat	30 316

6. Struktura ekspozycji zagrożonych według kategorii dla istotnych regionów geograficznych i branż

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych dla regionów geograficznych przedstawia się następująco:

Tabela 28. Podział ekspozycji zagrożonych na regiony geograficzne i branże.

Rodzaj ekspozycji	Poniżej standardu (WBB w tys. zł)	Wątpliwe (WBB w tys. zł)	Stracone (WBB w tys. zł)
Istotny region geograficzny			
pułtusi	160	-	3 061
Istotna branża			
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	11	303	1 048
Wszystkie ekspozycje zagrożone			
	160	303	3 565

7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Tabela 29. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych.

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
Poniżej standardu	167 415,26	714,10	31 671,22	332,97
Wątpliwe	97 032,86	5 987,48	150 928,04	494,62
Stracone	2 122 822,69	686 186,52	2 692 792,42	909 439,77

8. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

		a	b	C	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto /kwota nominalna ekspozycji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości	Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań					
1	Kredyty i zaliczki	-	-		-	-	-	-	
2	Banki centralne	-	-		-	-	-	-	
3	Instytucje rządowe	-	-		-	-	-	-	
4	Instytucje kredytowe	-	-		-	-	-	-	
5	Inne instytucje finansowe	-	-		-	-	-	-	
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-		-	-	-	-	
7	Gospodarstwa domowe	-	182 622,36		182 622,36	-	-	-	
8	Dłużne papiery wartościowe	-	-		-	-	-	-	
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	-	-		-	-	-	-	
10	Łącznie	-	182 622,36	-	182 622,36	-	-	-	-

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

9. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

		a	B	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1	Kredyty i zaliczki	-	-		-	-	-	-	-			-	
2	Banki centralne	-	-		-	-	-	-	-			-	
3	Instytucje rządowe	-	-		-	-	-	-	-			-	
4	Instytucje kredytowe	-	-		-	-	-	-	-			-	
5	Inne instytucje finansowe	-	-		-	-	-	-	-			-	
6	Przedsiębiorstwa	-	-		-	-	-	502 176	1 832 104			2 334 280	

[illegible]

17	Instytucje rządowe												-
18	Instytucje kredytowe												-
19	Inne instytucje finansowe												-
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe												-
21	Gospodarstwa domowe												-
22	Łącznie		-	-		501 063	56 526	450 247	1 101 198	1 892 890	-	-	3 819 302

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

10. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw					Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe		
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy		Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych	
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2			W tym etap 2	W tym etap 3	
															-
1	Kredyty i zaliczki				-			-							-
2	Banki centralne				-			-							-
3	Instytucje rządowe				-			-							-
4	Instytucje kredytowe				-			-							-
5	Inne instytucje finansowe				-			-							-
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe				2 334 280			-							-
7	W tym MŚP				2 334 280			-							-

[illegible]

19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21	Gospodarstwa domowe															
22	Łącznie				4 001 924			-			-			-	-	-

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

11. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

Tabela 30. Podział zabezpieczeń uzyskanych przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne.

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	-	-
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	-	-
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	-	-
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)</i>	-	-
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	-	-
7	<i>Pozostałe</i>	-	-
8	Łącznie	-	-

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania.

Na dzień 31.12.2019 roku w Banku nie było wartości ekspozycji kredytowych dla których zastosowano pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych.

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank w 2019 roku nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

VIII. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1 342 tys. zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2019 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

Tabela 31. Bazylejska macierz ryzyka operacyjnego - 2019 r.

Kategoria zdarzeń	Wartość straty w tys. zł
Oszustwa wewnętrzne	0
Oszustwa zewnętrzne	0
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0
Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	0

Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	0
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	24
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	0

W 2019 roku do najważniejszych zdarzeń, które w danym roku spowodowały koszt Banku, zaliczamy głównie awarie wypłatek w bankomatach oraz awarie klawiatury w bankomatach.

IX. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

Tabela 32. Ekspozycje kapitałowe.

Rodzaj ekspozycji	Kwota zakupiona ze względu na: • zyski kapitałowe • zamiar strategiczny	Zasady wyceny
Bankowe Papiery Wartościowe SGB Bank S.A.	zamiar strategiczny	bilansowa

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

Tabela 33. Ekspozycje kapitałowe.

Rodzaj ekspozycji	Wartość bilansowa brutto w tys.zł	Wartość godziwa
Bankowe Papiery Wartościowe SGB Bank S.A.	604	-

Kwota zrealizowanych zysków dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 19tys.zł.

X. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Zgodnie z określoną w § 29 ust. 2 Rozporządzenia zasadą proporcjonalności i przeprowadzoną przez Bank oceną kryteriów jakościowych i odpowiednich kryteriów ilościowych określonych w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 (propozycja sposobu dokonania oceny kryteriów została opracowana i dołączona do projektu przedmiotowej regulacji) przez osoby zajmujące stanowiska istotne w Banku, rozumie się wyłącznie członków Zarządu, związanych z Bankiem umową o pracę, ponieważ:

- 1) Bank jest działającą na rynku lokalnym spółdzielnią, która nie jest znaczącą jednostką pod względem rozmiaru działalności i ryzyka związanego z prowadzoną działalnością oraz funkcjonującą w Banku struktury organizacyjnej;

- 2) Bank działa na terenie województwa mazowieckiego, zgodnie ze Statutem;
- 3) decyzje w zakresie inwestycji w instrumenty finansowe i kapitałowe oraz decyzje kredytowe powyżej 30 000,00 zł pojedynczej ekspozycji i 100 000,00 zł ogólnego zaangażowania są podejmowane tylko przez Zarząd;
- 4) Zarząd ustala limity ograniczające narażenie Banku na ryzyko oraz decyduje o profilu podejmowanego ryzyka;
- 5) oprocentowanie depozytów jest ustalane uchwałą Zarządu Banku, toteż pracownicy posiadający kompetencje w sprawie przyjmowania wkładów pieniężnych płatnych na każde żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu nie posiadają istotnego wpływu na profil ryzyka; możliwość indywidualnego podwyższania oprocentowania (stopa negocjowana) należy do kompetencji Zarządu;
- 6) Bank nie posiada portfela handlowego;
- 7) Bank korzysta z regulacji produktowych opracowywanych przez Bank Zrzeszający, co w efekcie minimalizuje ryzyko braku zgodności w zakresie usług i produktów świadczonych przez Bank;
- 8) Bank w przypadku regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem korzysta z regulacji opracowywanych przez Spółdzielczy System Ochrony SGB – jednostkę zarządzającą, której głównym zadaniem jest podejmowanie działań mających na celu kontrolę dokonywaną w oparciu o odpowiednie i jednakowo zorganizowane mechanizmy monitorowania i klasyfikowania ryzyka i ograniczanie ryzyka Uczestników Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, w tym ryzyka podejmowanego przez Bank oraz wykonywanie audytu wewnętrznego Banku.

Zgodnie z „Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Pułtusku” częścią zmienną wynagrodzenia jest wyłącznie premia roczna, przyznawana na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Kryteriami oceny efektów pracy to m.in.:

- 1) jakość portfela kredytowego,
- 2) wynik realizacji planu finansowego Banku,
- 3) realizacja przyjętej strategii (kierunków działania).

Podstawą oceny dokonanej w danym roku są wyniki za 3 lata poprzedzające dokonywanie oceny.

Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku. Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznania premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.

Premia roczna nie jest przyznawana w przypadku:

- 1) negatywnej oceny pracy członka Zarządu;
- 2) zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych;
- 3) o którym mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe;
- 4) zagrożenia upadłością;

- 5) gdy członek Zarządu uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku lub był odpowiedzialny za takie działania;
- 6) nie spełnienia odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.

Tabela 34. Informacja na temat wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska istotne w Banku.

Wynagrodzenie	Członkowie Zarządu (w tys. zł)	Ilość
Wynagrodzenie stałe – zasadnicze	371,00	3
Wynagrodzenie zmienne – premia roczna	36,00	3
Wynagrodzenie zmienne – odprawa emerytalna	-	-

XI. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności zostało podzielone na dwa poziomy:

- 1) zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - a) Zespół finansowo-księgowy i sprawozdawczości „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową;
 - b) Oddziały/Zespół rachunków bankowych/Zespół kredytów odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielanie kredytów;
- 2) zarządzanie ryzykiem, w ramach którego Zespół zarządzania ryzykami, analiz ekonomicznych i obsługi informatycznej odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,

- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
 - 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
 - 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
 - 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
 - 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
 - 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
 - 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
 - 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
 - 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
 - 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.
- Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

Tabela 35. Nadwyżka LCR.

Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki w tys. zł
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	14 391

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

Tabela 36. Limity .

Nazwa	Wielkość	Obowiązujący poziom
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	306%	100%

Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi	200%	100%
Wskaźnik LCR	315%	100%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:

Tabela 37. LCR.

Nazwa wielkości	Kwartał poprzedni (n-3)	Kwartał poprzedni (n-2)	Kwartał poprzedni (n-1)	Kwartał kończący rok (n)
Zabezpieczenie przed utratą płynności	16 565	17 810	17 372	19 270
Wpływy środków pieniężnych netto	6 129	5 880	6 053	6 126
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	270%	288%	287%	315%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych przedstawiają się następująco:

Tabela 38. Luka płynności.

Przedział płynności	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Wskaźnik luki	4,58	4,39	4,21

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (wypisać z rejestru alternatywnych źródeł finansowania)

Tabela 39. Dodatkowe źródła finansowania.

Rodzaj	Kwota	Warunki dostępu
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552	w sytuacji awaryjnej
Lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 117	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,

- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy

warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”.

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów, dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XII. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

Tabela 40. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni.

Lp.*	Pozycja	Kwota (w tys. zł)
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	311 546,53
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	6 289,68
7	Inne korekty	-19,55
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	317 816,66

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

Tabela 41. Ujawnienie wskaźnika dźwigni.

Lp.	Pozycja	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	311 526,98
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	19,55
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	311 546,53
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	13 738,87
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-7 449,19
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	6 289,68
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	21 945,14
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	317 816,66
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	6,90%

Tabela 42. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych).

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	311 546,53
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	19,55
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	311 526,98
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	1 897,36
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	3 108,25
EU-7	Instytucje	172 265,92
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	82 397,96
EU-9	Ekspozycje detaliczne	8 710,47
EU-10	Przedsiębiorstwa	31 959,09
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	789,56
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	10 398,37

Tabela 43. Informacje jakościowe

Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
--	---

XIII. Kontrola wewnętrzna

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

- a) skuteczności i efektywności działania Banku,
- b) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- c) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- d) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

- a) funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
- b) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, której zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie,
- c) niezależna komórka audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Zespół zarządzania ryzykami, analiz ekonomicznych i obsługi informatycznej oraz Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- a) celów systemu kontroli wewnętrznej,
- b) złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
- c) liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
- d) ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- e) zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii,
- f) zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązano cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują w okresach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- b) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- c) zapewnienia niezależności stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
- d) zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracowników komórki zgodności oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników tej komórki.

XIV. Aktywa obciążone/nieobciążone

Tabela 44. Aktywa obciążone/nieobciążone

Lp.	Wyszczególnienie	31.12.2019 rok
		<i>wartość bilansowa (w tys. zł)</i>
1	Aktywa nieobciążone	
	środki w kasie ponad pogotowie kasowe	2 591
	środki na rb w BZ (jeżeli nie ma autom. o/n)	17
	lokata "automatyczny" overnight	2 821
	lokaty w Banku Zrzeszającym	149 598
	środki na rachunku Minimum Depozytowego	11 930
2	Aktywa obciążone	0
3	Inne dodatkowe źródła finansowania	166 957
	pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552
	lokata płynnościowa złożona przez BZ ze środków Minimum Depozytowego	161 117
RAZEM		390 626

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Pułtusku niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Pułtusku według stanu na 31 grudnia 2019 roku” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem, w tym zarządzania ryzykiem płynności, jak i sytemu kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.